

Sygn. akt II Ka 290/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Sędziowie:	SO Karol Troć (spr.) SR (del.) Paweł Mądry
Protokolant:	sekr. sąd. Beata Wilkowska

przy udziale prokuratora Katarzyny Korneluk – Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2021 r.

sprawy **T. G.**

oskarżonego z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 8 stycznia 2021 r. sygn. akt II K 198/20

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od oskarżonego T. G. na rzecz oskarżycieli posiłkowych B. P. i A. P. po 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 500 złotych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 290/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA**1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 8 stycznia 2021 r. sygn. akt II K 198/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz	
---	--

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	1) obrazę przepisów postępowania tj. art. 201 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk, poprzez uznanie opinii biegłego za jasną, pełną i wyjaśniającą wszystkie okoliczności, podczas gdy w rzeczywistości pozostały nierozstrzygnięte istotne kwestie mające wpływ na ocenę zachowania oskarżonego i wydania wyroku skazującego, co w konsekwencji naruszyło zasadę prawdy materialnej poprzez brak oparcia wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych, poprzez nie zweryfikowanie stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego do zaistniałego wypadku, jak i obiektywnych możliwości uniknięcia wypadku przez pokrzywdzonego w sytuacji poruszania się przez niego z nadmierną prędkością, co w konsekwencji skutkowało uznaniem oskarżonego za winnego zarzucanego mu czynu.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
	2) obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 177 § 2 kk poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że czyn popełniony przez T. G. wyczerpuje znamiona czynu	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>zabronionego określonego w art. 177 § 2 kk, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie można przypisać związku przyczynowo skutkowego pomiędzy zachowaniem się oskarżonego, a skutkiem w postaci zderzenia się pojazdów i urazów odniesionych przez pokrzywdzonego</p>		
<p>3) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 177 § 2 kk poprzez jego błędną wykładnię i zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako przestępstwa wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym, podczas gdy z prawidłowych ustaleń poczynionych przez sąd wynika, że o ile można ewentualnie przypisać oskarżonemu popełnienie przestępstwa wypadku drogowego to tylko i wyłącznie z kwalifikacją z art. 177 § 1 kk;</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>4) rażącą niewspółmierność orzeczonej kary wobec T. G. w stosunku do stopnia winy oskarżonego oraz społecznej szkodliwości zarzucanego mu czynu i przyczynienia się pokrzywdzonego do zaistnienia czynu polegającą na wymierzeniu mu kary jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata oraz kary grzywny w ilości 150 stawek dziennych przy stawce w wysokości 20 zł, podczas gdy, jego brak uprzedniej karalności oraz względy indywidualno- prewencyjne, a zwłaszcza okoliczności i przebieg samego zdarzenia, przyczynienie się pokrzywdzonego w znacznym stopniu do zaistnienia zdarzenia, jak i stopień społecznej szkodliwości, który powinien być określony na średni przy uwzględnieniu stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	

do zaistnienia zdarzenia, wskazują na konieczność zastosowania wobec oskarżonego kary łagodniejszej w jej dolnej granicy, która w należyty sposób spełni cel społecznego oddziaływania oraz zadania represyjno-wychowawcze wobec oskarżonego;

5) rażąco niewspółmierność orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wobec T. G. w stosunku do stopnia winy oskarżonego oraz społecznej szkodliwości zarzucanego mu czynu polegającą na wymierzeniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku, podczas gdy, jego brak uprzedniej karalności oraz względy indywidualno-prewencyjne, a zwłaszcza okoliczności i przebieg samego zdarzenia, przyczynienie się pokrzywdzonego w znacznym stopniu do zaistnienia zdarzenia, jak i stopień społecznej szkodliwości, który powinien być określony na średni przy uwzględnieniu stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego do zaistnienia zdarzenia, wskazują na zasadność odstąpienia od wymierzenia w stosunku do oskarżonego tego rodzaju środka karnego;

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Ad 1).

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji w pełni prawidłowo dokonał oceny wszystkich zebranych w sprawie dowodów, w szczególności dowodu z opinii

biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych M. K., a opinia ta wbrew tezę apelacji nie jest niepełna, niejasna czy wewnętrznie sprzeczna. Biegły składał również ustną opinię na rozprawie głównej, strony zadawały mu pytania, na które odpowiedział obszernie i wyczerpująco, skoro następnie strony nie miały już ani dalszych pytań, ani żadnych nowych wniosków dowodowych w tym przedmiocie. obrońca nie może upatrywać niepełności opinii w braku rozważań co do możliwości oceny przez oskarżonego prędkości nadjeżdżającego z przeciwka motocykla, skoro oskarżony wyjaśniał, że w ogóle go nie widział – dokonywanie obliczeń w tym przedmiocie byłoby bowiem całkowicie bezprzedmiotowe. Nie można twierdzić, że nadmierna prędkość motocykla wprowadziła oskarżonego w usprawiedliwiony błąd co do możliwości bezpiecznego wykonania manewru skrętu w lewo, jeśli oskarżony zaniedbał należyłą obserwację drogi i ze swej winy nie widział w ogóle motocykla, a nie tylko jego prędkości. Nie jest też błędem opinii niezawarcie całej jej treści w jej wnioskach, które z natury swej są kwintesencją, podsumowaniem jej wywodów. Ocenie podlega jednakże całość opinii, a nie tylko jej wnioski, zaś w treści opinii biegły wskazał wszystkie rozważania i stwierdzenia, o których rzekomym braku skarżąca twierdzi. Biegły bowiem wskazał, że gdyby pokrzywdzony jechał motocyklem z prędkością dozwoloną administracyjnie, do wypadku by nie doszło – i wskazał, że prędkość ta była jedną z przyczyn zdarzenia, ale też logicznie wyjaśnił, że jedynie pośrednią – wszak bezpośrednim powodem zderzenia się pojazdów było to, że samochód oskarżonego

znalazł się na pasie ruchu motocykla pokrzywdzonego i to znalazł się tam w sposób przez oskarżonego zawiniony. Świadkowie, jadący w pojeździe za oskarżonym, doskonale widzieli nadjeżdżający motocykl i potrafili ocenić jego prędkość, wskazując w swych zeznaniach, że zachowanie oskarżonego, który rozpoczął manewr skrętu w lewo, było dla nich zaskakujące i całkowicie nieprawidłowe, bowiem w ich ocenie manewr ten był co najmniej bardzo ryzykowny. W świetle tych zeznań oraz wyjaśnień oskarżonego, że kierował bardzo ostrożnie i świadomie ustępował pierwszeństwa nadjeżdżającym z przeciwka samochodom, oczywistym jawi się, że gdyby oskarżony obserwował drogę należycie i tak jak inni użytkownicy motocyklistę dostrzegł, nie rozpocząłby tego manewru – dlatego całkowicie bezpodstawnym jest twierdzenie, że to nie zachowanie oskarżonego było powodem wypadku, że pomiędzy jego nieprawidłowym postępowaniem a zdarzeniem nie ma żadnego związku przyczynowo-skutkowego. Związek taki, jak słusznie ustalił Sąd I instancji, niewątpliwie występuje i nie ma na to wpływu konstatacja, że również pomiędzy zachowaniem pokrzywdzonego i zdarzeniem taki związek istnieje. Możliwości przypisania oskarżonemu winy w zakresie spowodowania przedmiotowego wypadku nie stoi na przeszkodzie stwierdzenie, że nie jest on wyłącznie winnym tego zdarzenia. Nawet jeśli pokrzywdzony jechał zdecydowanie za szybko, to gdyby oskarżony należycie obserwował drogę i tak jak inni uczestnicy ruchu dostrzegłby motocykl, a generalnie zachowując ostrożność, zaniechałby

swego manewru - wówczas do wypadku by nie doszło; zaniedbując to spowodował, że pokrzywdzony od tej chwili wypadku nie mógł uniknąć, dlatego też za główną przyczynę zdarzenia należało uznać zachowanie oskarżonego.

Ad 2 i 3.

Dokonanie na podstawie prawidłowo ocenionego materiału dowodowego ustaleń o faktach, które nie zostały zakwestionowane skierowanym przeciw temu zarzutom, w tym o istnieniu związku przyczynowo-skutkowego, nie może być uznane za obrazę prawa materialnego w zakresie dokonania kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu. Przypomnieć należy, że Sąd odwoławczy co do zasady rozpoznaje apelację fachowo reprezentowanej strony w granicach zarzutów, poza nie wykraczając jedynie w przypadkach określonych w ustawie. Dokonywanie ustaleń co do istnienia bądź nieistnienia związku przyczynowo-skutkowego, w procesie stosowania prawa nie pozycjonuje się w etapie subsumpcji pod odpowiedni przepis prawa materialnego, który następuje dopiero po ocenie dowodów i dokonaniu na ich podstawie ustaleń faktycznych. Skoro więc Sąd I instancji, jak wskazano powyżej, dokonał prawidłowej oceny dowodów, a w konsekwencji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w tym w zakresie istnienia związku przyczynowo-skutkowego między zachowaniem oskarżonego a zaistnieniem zdarzenia drogowego o poważnych skutkach, to w pełni prawidłowym było stwierdzenie, że działanie oskarżonego wyczerpało znamiona wypadku, penalizowanego w art. 177 kk. Prawidłowo Sąd uznał też,

że chodzi tu o typ kwalifikowany przez następstwo, określony w § 2 tego artykułu. Następstwo przedmiotowego wypadku w postaci śmierci pokrzywdzonego jest niewątpliwe, a rozważania, czy w innych warunkach, jak przy mniejszej prędkości, lepszym kasku, posiadaniu wzmocnionej odzieży itp. skutki byłyby łagodniejsze – niecelowe. W orzecznictwie niejednokrotnie zajmowano się tą kwestią, w szczególności w sytuacji niezapiętych pasów bezpieczeństwa pokrzywdzonych i zdaniem Sądu uznać należy, że również takie przyczynienie się pokrzywdzonego do zdarzenia, w tym rozmiar jego następstw, choć również niewątpliwe, to nie uwalnia oskarżonego od odpowiedzialności za przypisany mu czyn, w szczególności w typie kwalifikowanym.

Ad 4 i 5.

Za nietrafne należało uznać również zarzuty apelacji pod kątem ustaleń i oceny Sądu I instancji co do stopnia zawinienia oskarżonego oraz stopnia społecznej szkodliwości jego czynu. Sąd I instancji należycie uwzględnił fakt, że zachowanie pokrzywdzonego stanowiło pośrednią przyczynę zaistnienia wypadku, co nie umniejszyło stopnia społecznej szkodliwości czynu, na który składają się takie czynniki jak rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywacja sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia, należycie ustalił też stopień jego winy,

modyfikując w tym zakresie opis czynu. Oskarżony przecież w okolicznościach, w których nic nie utrudniało mu widoczności (pomiędzy nim a pokrzywdzonym nie było żadnych przeszkód i nawet świadkowie jadący za nim doskonale motocyklistę widzieli), z niewiadomych, niczym nie uzasadnionych przyczyn zaniedbał właściwej obserwacji drogi i nie dostrzegł pokrzywdzonego, wskutek czego zajechał mu drogę i doprowadził tym do najpoważniejszego z możliwych następstw – śmierci człowieka. Mimo nieumyślności tego zachowania nie sposób twierdzić, że kara roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz grzywna w rozmiarze 150 stawek dziennych są karami surowymi (przy czym dla zasadności tego zarzutu koniecznym byłoby ustalenie, że są nie tyle surowe, co surowe wręcz rażąco, nie do zaakceptowania). Z tą sytuacją w przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego z pewnością nie mamy do czynienia. Z tych samych względów nie można uznać za rażąco niewspółmierny zastosowanego wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów. Znaczny wbrew tezę apelacji stopień społecznej szkodliwości czynu, jak również fakt, że oskarżony bez jakiegokolwiek usprawiedliwienia przyczynił do naruszenia jednej z podstawowych i najczęściej łamanych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, prowadzących do poważnych zdarzeń, dotyczących ustąpienia pierwszeństwa przejazdu, doprowadzając tym do najbardziej niepożądanego, tragicznego skutku. Dlatego też słusznie zdaniem Sądu odwoławczego Sąd I instancji uznał, że zachodzi konieczność

<p>orzeczenia wobec oskarżonego obok kar również środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, choćby w minimalnym wymiarze 1 roku, a stanowisko swoje w tym przedmiocie prawidłowo i przekonywująco uzasadnił. Nietrafnie skarżąca wywodziła, iż okoliczności osobiste oskarżonego winny prowadzić do zaniechania orzekania tego środka karnego, bowiem akceptując w tym zakresie argumenty apelacji, żadnego fakultatywnego środka karnego nie powinno się generalnie stosować przy pierwszym skazaniu.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>o zmianę wyroku w całości poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>o zmianę wyroku poprzez zmianę kwalifikacji czynu na art. 177 § 1 kk i wymierzenie najmniej dotkliwej kary w dolnej granicy zagrożenia.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>o zmianę wyroku i orzeczenie w stosunku do oskarżonego łagodniejszej kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem oraz kary grzywny w dolnych granicach ich zagrożenia oraz odstąpienie od orzeczenia w stosunku do oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		

<p>Niezasadność zarzutów skutkowała nietrafnością wniosku o jakąkolwiek zmianę wyroku, w szczególności poprzez uniewinnienie oskarżonego, zmianę kwalifikacji prawnej czynu czy złagodzenie kar i uchylenie środka karnego.</p>	
---	--

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Całość wyroku</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Bezzasadność apelacji i brak okoliczności, podlegających uwzględnieniu z urzędu.</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p></p>	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Zgodnie z treścią art. 636 § 1 kpk w razie nieuwzględnienia apelacji, wniesionej wyłącznie przez oskarżonego (jego obrońcę), koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi skarżący. Na koszty postępowania odwoławczego składają się zaś koszty sądowe - opłata w wysokości należnej za I instancję oraz ryczałt za doręczenia korespondencji – w kwocie 20 zł, jak również wydatki oskarżycieli posiłkowych, związane z reprezentowaniem ich w postępowaniu odwoławczym przez fachowego pełnomocnika – radcę prawnego – wg stawek minimalnych, tj po 840 zł dla każdego z nich.

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana